

УДК 336.1:352

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-3401.2024.1.9>

Я. М. Казюк

доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та проектного менеджменту Державного ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
<https://orcid.org/0000-0002-5003-4896>

В. С. Куйбіда

доктор наук з державного управління, професор, головний науковий співробітник Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України
<https://orcid.org/0000-0001-7564-4706>
ID: AAQ-9888-2021

Ю. І. Ганущак

директор ГО «Інститут розвитку територій»
<https://orcid.org/0009-0007-1570-7040>

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО РОЗМЕЖУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПОВНОВАЖЕНЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

Стаття присвячена аналізу сучасного стану реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні і розробці пропозицій, пов'язаних із формуванням спроможного місцевого самоврядування. Наведено аргументи щодо необхідності нормативно-правового врегулювання розподілу і розмежування повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади, а також щодо необхідності забезпечення фінансовим і організаційним ресурсом виконання цих повноважень на кожному з рівнів адміністративно-територіального устрою. Орієнтиром для формування принципів розподілу повноважень між органами публічної влади взято Європейську Хартію місцевого самоврядування, ратифіковану Україною у 1997 році, Конституцію України та Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. У статті зазначено, що об'єднання територіальних громад дозволило всім новоствореним органам місцевого самоврядування отримати відповідні повноваження та ресурси, що їх раніше мали міста обласного значення, але проведений аналіз засвідчив, що норми правових актів України (Конституції України, Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні», галузевих законах тощо) дублюють повноваження органів місцевого самоврядування і органів виконавчої влади. Закони чітко не розмежують повноваження, як за видами (самоврядні (власні) та делеговані), так і за органами місцевого самоврядування різних адміністративно-територіальних рівнів. Крім того, для їх виконання на кожному з цих рівнів не виділяється достатньо фінансових та організаційних ресурсів. Виходячи з існуючих проблем, в статті запропоновано концептуальні підходи до розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування і виконавчої влади, реалізація яких дозволить усунути дублювання повноважень органів публічної влади, чітко розмежувати їх, як за видами (самоврядні (власні) та делеговані), так і між органами місцевого самоврядування різних адміністративно-територіальному рівнів, а також, забезпечити виконання цих повноважень відповідними ресурсами на кожному адміністративно-територіальному рівні. Реалізація наведених у статті пропозицій, які сформульовано на підставі проведеного аналізу, вирішить ідентифіковані проблеми і сприятиме подальшому ефективному реформуванню місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Ключові слова: *місцеве самоврядування, розмежування та розподіл повноважень, територіальні громади, фінансові ресурси, делеговані та власні повноваження, податки і збори, трансферти з державного бюджету.*

Постановка проблеми. Відповідно до Європейської Хартії місцевого самоврядування (далі – ЄХМС), ратифікованої Україною у 1997 році, головні функції і повноваження органів місцевого самоврядування визначаються конституцією або законом. Однак це положення не перешкоджає наділенню законом органів місцевого самоврядування функціями і повноваженнями для спеціальних цілей.

Принцип розмежування повноважень у ЄХМС ґрунтується на тому, що органи місцевого самоврядування в межах закону мають повне право вільно вирішувати будь-яке питання, яке не вилучене зі сфери їхньої компетенції і, вирішення якого не доручене жодному іншому органу. Повноваження, якими наділяються органи місцевого самоврядування мають бути повними та виключними, вони не можуть скасовуватися чи обмежуватися іншим, центральним або регіональним органом, якщо це не передбачене законом. Одночасно ЄХМС проголошує, що обсяг фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування має відповідати повноваженням, передбаченим конституцією або законом [2].

Концепцією реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, затвердженою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 01 квітня 2014 року № 333-р, передбачено формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади для створення і підтримки повноцінного середовища життєдіяльності громадян, надання їм високоякісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів прямого народовладдя, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад [8].

Об'єднання територіальних громад дозволило всім новоствореним органам місцевого самоврядування отримати відповідні повноваження та ресурси, що їх раніше мали міста обласного значення. Громади отримали повноваження, однак норми правових актів України (Конституції України [7], Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» [15], галузевих законів тощо) дублюють повноваження органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади. Закони чітко не розмежовують повноваження, як за видами (самоврядні (власні) та делеговані), так і за органами місцевого самоврядування різних адміністративно-територіальних рівнів. Крім того, для їх виконання на кожному з цих рівнів

не виділяється достатньо фінансових та організаційних ресурсів.

Аналіз останніх публікацій за проблематикою та визначення невирішених раніше частин загальнодержавної проблеми. Загальнотеоретичні питання організації, правового регулювання і практики публічного управління в Україні, проблеми державного управління і місцевого самоврядування, територіальної організації публічної влади знайшли відображення в роботах вітчизняних науковців і практиків: Т.Безверхнюк, О.Васильєвої, І.Дегтярьової, Т.Дерун, І.Коліушка, Куйбіди В.С. В.Мамонової, В.Негоди, І.Розпутенка, С.Хаджирадієвої, В.Федоренко та ін. Разом з тим, не до кінця дослідженими, а тому й невирішеними залишаються проблеми, пов'язані із подальшою реалізацією реформи публічної влади, розбудовою ефективного місцевого самоврядування, розмежуванням та розподілом повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади, а також забезпеченням органів місцевого самоврядування відповідними ресурсами для їх виконання на кожному з рівнів адміністративно-територіального устрою.

Метою статті є – запропонувати концептуальні підходи до розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади, які дозволять усунути дублювання повноважень органів публічної влади, чітко розмежувати їх, як за видами (самоврядні (власні) та делеговані), так і між органами місцевого самоврядування різних адміністративно-територіальних рівнів, а також, забезпечити їх виконання відповідними фінансовими та організаційними ресурсом на кожному з адміністративно-територіальних рівнів.

Виклад основного матеріалу. Орієнтиром для формування принципів розподілу повноважень між органами публічної влади є ЄХМС, ратифікована Україною у 1997 році, Конституція України та Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [8].

Практика розмежування цих повноважень, визначена Бюджетним кодексом України, зокрема, у частині передачі державою права на здійснення видатків (стаття 85) та встановлення критеріїв розмежування видів видатків між місцевими бюджетами (стаття 86) [1].

Відповідно до Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [8], повноважен-

ня передаються державою органам місцевого самоврядування функціонуючим на тому рівні адміністративно-територіального устрою, на якому можливо і доцільно їх здійснювати з огляду на кадровий, фінансовий, інфраструктурний потенціал та ресурси, необхідні для реалізації повноважень.

Тому, з метою належної реалізації повноважень органами місцевого самоврядування для створення і підтримки повноцінного життєвого середовища громадян, надання їм високоякісних та доступних публічних послуг, узгодження інтересів держави та територіальних громад, забезпечення фінансового та організаційного ресурсу для виконання цих повноважень на кожному з адміністративно-територіальних рівнів нами розроблено концептуальні підходи щодо розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади та сформульована відповідна Концепція розмежування повноважень (далі – Концепція).

Розмежування та розподіл повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади нами пропонується здійснювати на основні принципи: законності; узгодження загальнодержавних та місцевих інтересів; не конфліктності; субсидіарності; автономності; функціональної спроможності; повноти та ефективності [4].

Метою розробленої Концепції є:

– класифікація повноважень за видами відповідно до державної політики, визначення меж регулювання повноважень у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні», їх регулювання та визначення умов передачі повноважень від держави до органів місцевого самоврядування галузевими законами;

– усунення дублювання, розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою за принципом субсидіарності;

– створення достатніх матеріальних і фінансових умов для забезпечення виконання повноважень органами місцевого самоврядування [3];

– вирівнювання територіальних фінансових диспропорцій та забезпечення населення якісними адміністративними й соціальними послугами.

Вважаємо, що шляхами вирішення ідентифікованих проблем є:

1. Визначення у Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» терміну «повноваження» – як сукупності прав і обов'язків органів місцевого самоврядування.

2. Встановлення в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» сфер компетенції місцевого самоврядування. До сфери компетенції місцевого самоврядування належать всі повноваження публічного характеру місцевого значення, крім тих, що виключно належать органам державної влади.

3. Встановлення умов розмежування повноважень між місцевим самоврядуванням та виконавчою владою та розподілу повноважень за видами відповідно до державної політики в їх реалізації.

4. Визначення адміністративно-територіальних рівнів на яких здійснюються відповідні повноваження за принципом субсидіарності, а однакові повноваження не можуть бути на різних рівнях.

5. Внесення змін до чинного галузевого законодавства в частині визначення предмета регулювання і порядку здійснення повноважень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування з подальшим розробленням та затвердження державних стандартів (вимог) надання публічних послуг у відповідних сферах (зокрема, освіти, охорони здоров'я, культури, надання соціальних послуг, адміністративних послуг, що мають надаватися органами місцевого самоврядування).

6. Внесення змін до бюджетного законодавства у частині визначення джерел фінансування видів повноважень [6].

Виходячи із вищевикладеного, вважаємо, що розмежування повноважень між виконавчою владою та між місцевим самоврядуванням має здійснюватися шляхом виділення повноважень виконавчої влади за такими видами:

– **державні, які не можна передавати місцевому самоврядуванню** – пов'язані з основними функціями держави (наприклад: державна безпека, оборона, міжнародна діяльність, зовнішні справи);

– **державні, які можуть бути передані місцевому самоврядуванню** – повноваження, які виконуються державою, однак можуть бути передані до місцевого самоврядування за певних умов (наприклад: програми забезпечення муніципальними формуваннями охорони громадського порядку, програми соціального захисту);

Вважаємо, що повноваження місцевого самоврядування мають поділитися за видами: доручені, делеговані та власні.

Доручені – надані виконавчим органам місцевого самоврядування функції здійснення

деяких державних повноважень (наприклад: програми соціального захисту);

Делеговані, які спрямовані на розв'язання питань соціально-гуманітарного характеру та які, у свою чергу, можуть поділяються на підвиди:

– **передані** – повноваження на надання обов'язкових послуг відповідним групам населення України на рівні, гарантованому соціальними стандартами (наприклад, оплата праці педагогічних працівників загальної середньої освіти);

– **закріплені** – повноваження на надання соціально-гуманітарних послуг громадянам за їх зверненнями (наприклад: дошкільна та позашкільна освіта, культура, фізична культура і спорт) [5].

Власні, спрямовані на створення та забезпечення середовища життєдіяльності мешканців громад (наприклад: місцеві програми розвитку житлово-комунального господарства та благоустрою населених пунктів, культурно-мистецькі програми місцевого значення).

Виходячи з природи повноважень, основними умовами їх розподілу мають стати сфера компетенції, предмети відання і постійність їх застосування.

Так, щодо власних повноважень, то до них мають відноситися програми забезпечення комунального господарства, благоустрою території. Додаткові місцеві програми, які не мають обов'язкового характеру, належать до власних повноважень, якщо вони стосуються сфери компетенції місцевого самоврядування. Для реалізації власних повноважень законом мають передбачатися місцеві податки та збори, ставки, яких регулюються місцевими радами. Мінімальні обсяги видатків на виконання власних повноважень не мають встановлюватися, однак законом можуть бути визначені мінімальні стандарти надання публічних послуг за такими повноваженнями. Нагляд за виконанням власних повноважень здійснюється місцевими державними адміністраціями в частині дотримання законності.

Щодо переданих та закріплених повноважень, то ці повноваження: належать до соціально-гуманітарної сфери; мають постійний характер; мають чітко ідентифіковані показники обсягів, якості наданих послуг; передбачають надання послуг іншим (юридичним та фізичним) особам; мають наявні дискреційні можливості для представницького органу (ради) в обсягах

фінансування, способах реалізації повноважень; фінансуються в обсягах, які забезпечують встановлений рівень якості.

На виконання переданих повноважень щодо надання послуг, які гарантовані Конституцією України, для всіх мешканців відповідної категорії та мають інструменти оцінки якості надання таких послуг, передбачаються субвенції з державного бюджету до кожного з місцевих бюджетів.

Для реалізації закріплених повноважень мають надаватися трансферти з державного бюджету та визначатися частка закріплених за місцевими бюджетами загальнодержавних податків і зборів. Загальний обсяг закріплених повноважень, які визначаються за органами місцевого самоврядування на кожному з адміністративно-територіальних рівнів, має відповідати обсягу трансфертів з державного бюджету та закріпленої частки за місцевими бюджетами загальнодержавних податків та зборів. Загальний обсяг фінансових ресурсів має бути достатнім для реалізації кожного із закріплених повноважень та забезпечувати гарантований державою мінімальний стандарт. Розрахунок загального обсягу видатків на виконання закріплених повноважень по всіх місцевих бюджетах одного адміністративно-територіального рівня має визначатися як сума видатків по кожному з повноважень.

У свою чергу, частки від загальнодержавних податків та зборів, які закріплюються за місцевими бюджетами за кожним з адміністративно-територіальних рівнів мають визначатися шляхом ділення загального обсягу видатків на виконання закріплених повноважень на загальний обсяг доходів від відповідних загальнодержавних податків та зборів.

По кожному із закріплених повноважень повинен визначатися норматив бюджетної забезпеченості шляхом ділення загального обсягу, який спрямовується на виконання таких повноважень, виходячи із кількості всього населення чи його окремих категорій, які є споживачами такої соціальної послуги.

Порядок розрахунку загального обсягу видатків по кожному із закріплених повноважень повинен визначатися Кабінетом Міністрів України.

Формула вирівнювання повинна забезпечувати мінімальний рівень видатків по кожному із закріплених повноважень, по яких встановлені нормативи бюджетної забезпеченості задля забезпечення мінімально встановленого

показника якості. Формула має забезпечувати незначний рівень диспропорцій між доходами адміністративно-територіальних одиниць одного рівня.

Представницькі органи місцевого самоврядування зобов'язані передбачати в місцевих бюджетах видатки на виконання кожного з закріплених повноважень в обсязі не меншому за обсяг, обрахований з урахуванням на рівні, який є мінімальним рівнем податкоспроможності після бюджетного вирівнювання, визначений відповідно до Бюджетного кодексу.

Для контролю за переданими та закріпленими повноваженнями у сферах політики мають діяти контрольні органи. Контрольними органами за реалізацією цих повноважень є територіальні органи чи підрозділи ЦОВВ. Вони не можуть бути в структурі районних чи обласних державних адміністрацій, оскільки самі координуються ними. Контроль за виконанням переданих та закріплених повноважень здійснюється на предмет законності та досягнення показників ефективності визначених державою.

Щодо доручених повноважень, то вважаємо, що вони повинні реалізовуватися виключно виконавчими органами місцевого самоврядування, які фактично тимчасово заміняють державні органи, що повинні б виконувати такі повноваження. Представницький орган ради не може втручатись в реалізацію доручених повноважень.

Фінансування доручених повноважень має включати виключно видатки на оплату праці персоналу, який їх реалізує та поточні витрати, і має компенсаційний характер. Розрахунок вартості доручених послуг повинен здійснюватися централізовано, виходячи з нормативної кількості персоналу та умов оплати їх праці в залежності від кількості населення та/або нормативної кількості споживачів таких послуг. Ці показники мають виходити з розуміння нормативного навантаження при умові їх реалізації самим органом виконавчої влади. Способом фінансування таких повноважень є фінансування через окремі субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, а також через встановлення оплати за надання адміністративних послуг.

Вважаємо, що на регіональному рівні не може бути доручених повноважень, оскільки створено державні органи, які виконуватимуть такі повноваження безпосередньо, не як виконавчі органи обласних рад, а як місцеві органи виконавчої влади. Це територіальні органи чи підрозділи центральних органів виконавчої влади.

Для контролю за дорученими повноваженнями у сферах політики мають діяти контрольні органи. Контрольними органами за реалізацією цих повноважень є територіальні органи чи підрозділи центральних органів виконавчої влади. Вони не можуть бути в структурі районних чи обласних державних адміністрацій, оскільки самі координуються ними. Контроль за виконанням доручених повноважень має здійснюватися на предмет законності та досягнення показників ефективності визначених державою, а також послідовності дій визначених законодавством при здійсненні повноважень [4].

Вважаємо, що з метою реалізації Концепції до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» мають бути внесені норми, які розкривають зміст та правові наслідки розподілу повноважень.

Окрім того, правове забезпечення розподілу повноважень повинно:

1. визначати межі регулювання для переданих, закріплених та власних повноважень. Якщо іншого не встановлено законом спосіб/порядок реалізації власних повноважень має визначатися місцевою радою.

2. встановлювати постійний характер переданих, закріплених та власних повноважень.

3. встановлювати вимогу щодо визначення якісних та кількісних показників результатів реалізації переданих та закріплених повноважень. Якщо іншого не визначено законом, порядок досягнення таких показників органами місцевого самоврядування повинен визначатися відповідними представницькими органами.

4. визначати, що в рамках здійснення міжмуніципального співробітництва можуть виконуватись закріплені та власні повноваження з передачею відповідних коштів. Законом можуть визначатись повноваження, які не можуть реалізовуватись в рамках міжмуніципального співробітництва. Такі повноваження у відповідних секторах є умовою формування громади, як адміністративно-територіальної одиниці. Не можуть реалізовуватись в рамках міжмуніципального співробітництва передані та доручені повноваження.

5. визначати порядок виконання доручених повноважень виконавчими органами місцевого самоврядування. Відповідний представницький орган місцевого самоврядування має визначати персонал на виконання доручених повноважень. Виконання доручених повноважень здійснюється виключно виконавчими органами місцевого самоврядування відповідного адмі-

ністративно-територіального рівня, а у випадку, якщо не у всіх громадах їх виконавчі органи можуть реалізувати доручені повноваження належним чином, підзаконними актами можуть визначатись інші громади, виконавчі органи яких здійснюють такі доручені повноваження на користь таких громад, або територіальні органи виконавчої влади.

6. встановлювати, що передача повноважень від держави до місцевого самоврядування має здійснюватися, враховуючи та виходячи з того, чи повноваження не належать до виключних повноважень держави; споживачі відповідних послуг рівномірно розподілені територією України в рамках відповідних рівнів адміністративно-територіального устрою; законом визначено цілі та показники досягнення таких цілей; місцеві ради можуть самостійно визначати способи досягнення цілей; вартість забезпечення відповідних повноважень може бути коректно обрахована відповідно до встановленої методології; можливість встановлення формалізованого контролю з боку державних органів за реалізацією повноважень.

7. встановлювати, що повноваження в межах однієї сфери компетенції, які відносяться до місцевого самоврядування за різними кодами економічної класифікації видатків, можуть належати до різних видів та різних рівнів адміністративно-територіального устрою.

8. встановлювати, що повноваження в межах однієї сфери компетенції, які відносяться до місцевого самоврядування, за різними програмами можуть належати до різних видів та рівнів адміністративно-територіального устрою.

9. зобов'язувати органи місцевого самоврядування виконувати передані, закріплені та власні повноваження (неможливість відмови від виконання повноважень).

10. фіксувати у галузевому законодавстві показники обсягів послуг, наявність відповідних закладів чи інституцій для виконання делегованих (переданих, закріплених, доручених) повноважень. У галузевому законодавстві можуть бути зафіксовані показники обсягів послуг, наявність відповідних закладів чи інституцій щодо власних повноважень. Органи місцевого самоврядування можуть здійснювати видатки на виконання повноважень у сферах компетенції місцевого самоврядування у вигляді окремих місцевих програм.

11. визначати, що передача повноважень повинна супроводжуватися передачею права

власності на відповідні споруди та установи.

12. встановлювати, що на виконання принципу субсидіарності на субрегіональному та регіональному рівні передбачаються самоврядні повноваження у випадку, якщо: вони носять спеціалізований чи специфічний характер; споживачі відповідних послуг є нерівномірно розміщені по територіях громад; надання відповідних послуг не потребує щоденної доступності; вартість послуг досить висока для більшості громад; інституційна спроможність більшості громад не достатня для реалізації відповідних повноважень. В інших випадках такі повноваження мають реалізовуватися в рамках міжмуніципального співробітництва.

13. встановлювати, що органи місцевого самоврядування можуть приймати рішення, які стосуються питань, що належать до сфер компетенції місцевого самоврядування, якщо це визначено законом. Прийняття рішень органами місцевого самоврядування з питань поза межами компетенції місцевого самоврядування є підставою для дострокового припинення їх повноважень.

14. встановлювати, що всі повноваження органів місцевого самоврядування мають бути забезпечені відповідним фінансовим ресурсом [4].

Виходячи із вищевикладеного, реалізація запропонованої Концепції розмежування повноважень потребуватиме внесення змін до: Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»; Закону України «Про місцеві державні адміністрації»; Бюджетного Кодексу України; галузевого законодавства.

Тому Законом «Про місцеве самоврядування в Україні» повинні встановлюватися: критерії розмежування повноважень між органами публічної влади різних рівнів адміністративно-територіального устрою, між виконавчою владою та місцевим самоврядуванням; критерії розмежування повноважень між представницькими та виконавчими органами місцевого самоврядування; критерії розподілу між видами бюджетно-секторальних повноважень; загальні вимоги щодо джерел фінансування різних видів бюджетно-секторальних повноважень; організація функціонування органів місцевого самоврядування; сфери компетенції місцевого самоврядування [5].

Бюджетним Кодексом України повинні встановлюватися: бюджетні програми, які фінансуються з місцевих бюджетів окремо за видами бюджетно-секторальних повноважень; порядок

визначення обсягу закріплених загальнодержавних податків і зборів та трансфертів для фінансування закріплених повноважень; порядок визначення обсягу трансфертів на фінансування доручених повноважень; порядок визначення обсягу трансфертів на фінансування переданих повноважень; формула вирівнювання для місцевих бюджетів; мінімальні та максимальні обсяги видатків на фінансування закріплених повноважень.

Галузеве законодавство має визначати: органи публічної влади, які наділені відповідними повноваженнями; визначення предмету регулювання (опис об'єкту повноважень, матеріальні норми, державні стандарти); процедури здійснення повноважень; кількісні та якісні показники оцінки виконання повноважень; порядок контролю за виконанням повноважень.

Висновки. Вважаємо, що результатом прийняття і реалізації Концепції розмежування повноважень має стати ефективне розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, визначення повноважень між органами місцевого самоврядування на різних рівнях адміністративно-територіального устрою.

Реалізація Концепції сприятиме: посиленню правової, організаційної та матеріальної спроможності територіальних громад, органів місцевого самоврядування, провадженню їх діяльності з дотриманням принципів та положень Європейської хартії місцевого самоврядування; доступності публічних послуг, підвищенню їх якості; запровадженню стандартів (нормативів) якості публічних послуг, що надаються населенню органами місцевого самоврядування базового та регіонального рівня, критеріїв оцінювання їх якості; впровадженню механізму здійснення місцевими держадміністраціями та населенням контролю за наданням органами місцевого самоврядування, територіальними органами центральних органів виконавчої влади публічних послуг; підвищенню згуртованості громад.

Список використаної літератури:

1. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 року за № 2456-VI – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.
2. Європейська Хартія місцевого самоврядування. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
3. Експерти представили Концепцію розмежування повноважень місцевого самоврядування і виконавчої влади – Режим доступу: <https://decentralization.ua/news/17493>.
4. Казюк Я., Ганущак Ю., Куйбіда В. та ін. Концепція розмежування та розподілу повноважень місцевого самоврядування та виконавчої влади – Режим доступу: <https://decentralization.ua/news/17493>.
5. Казюк Я., Ганущак Ю. Розмежування та розподіл повноважень органів місцевого самоврядування. Інтерв'ю з авторами проєкту Концепції – Режим доступу: <https://decentralization.ua/en/news/17495>
6. Казюк Я. Розмежування та розподіл повноважень місцевого самоврядування. Про проєкт Концепції. – Режим доступу: <https://pravo.org.ua/blogs/rozmezhuвання-ta-rozpodil-povnovazhen-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-interv-yu-z-avtoramy-proyektu-kontseptsiyi/>
7. Конституція України від 28 червня 1996 року – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page>.
8. Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 02 квітня 2014 року №333-р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
9. Куйбіда В.С., Павленко В.П., Яцюк В.А. та інші. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи. Київ, видво «Геопринт», 2009. – 615 с.
10. Куйбіда В.С., Формування дієздатних територіальних громад. К.: ІКЦ. «Легальний статус», 2010. – 138 с.
11. Куйбіда В.С., Організаційно-правові аспекти місцевого самоврядування України К.: Університет «Україна». 2011. - 158 с
12. Куйбіда В.С., Публічна влада на місцевому рівні: стан і перспективи розвитку. К.: Університет «Україна». 2011. – 90 с
13. Kuybida V.S. Capable territorial communities. Social and Human Sciences. Polish-Ukrainian scientific journal (<https://issn2391-4165.webnode.com.ua/>), 04 (32), 2021.
14. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19/ed20150714>.
15. Про місцеве самоврядування в Україні": Закон України 21 травня 1997 року № 280/97-ВР. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

Kazyuk Y. M., Kuybida V. S., Hanushchak Y. I. Conceptual approaches to the distribution and distribution of powers of local self-government and executive authorities

The article analyses the current state of implementation of the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organisation of Power in Ukraine and develops proposals related to the formation of a capable local self-government. The author provides arguments for the need to regulate the distribution and delimitation of powers of local self-government and executive authorities, as well as for the need to provide financial and organisational resources for the exercise of these powers at each level of the administrative and territorial structure. The European Charter of Local Self-Government, ratified by Ukraine in 1997, the Constitution of Ukraine and the Concept of Reforming Local Self-Government and Territorial Organisation of Power in Ukraine are used as a reference point for the principles of distribution of powers between public authorities. The article notes that the amalgamation of territorial communities has allowed all newly created local self-government bodies to obtain the relevant powers and resources previously held by cities of oblast significance, but the analysis shows that the provisions of legal acts of Ukraine (the Constitution of Ukraine, the Law of Ukraine "On Local Self-Government in Ukraine", sectoral laws, etc.) duplicate the powers of local self-government bodies and executive authorities. The laws do not clearly delineate powers by type (self-governing (own) and delegated), or by local self-government bodies of different administrative and territorial levels. In addition, sufficient financial and organisational resources are not allocated to each of these levels to fulfil them. Based on the existing problems, the article proposes conceptual approaches to the delineation and distribution of powers of local self-government and executive power, the implementation of which will eliminate duplication of powers of public authorities, clearly delineate them both by type (self-governing (own) and delegated) and between local self-government bodies of different administrative-territorial levels, and also ensure that these powers are exercised with appropriate resources at each administrative-territorial level. Implementation of the proposals presented in the article, which are formulated on the basis of the analysis, will solve the identified problems and contribute to further effective reform of local self-government and territorial organisation of power in Ukraine.

Key words: *local self-government, delimitation and distribution of powers, territorial communities, financial resources, delegated and own powers, taxes and fees, transfers from the state budget.*